LR Finansų ministerijai 2016-06-15 Nr.1606/15

Lukiškių 2,Vilnius

finmin@finmin.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO

Norime atkreipti dėmesį, kad daugumos nuomonė buvo už LR Buhalterinės apskaitos įstatymo XIIP-3936 projektą, o ne prieš jį.

Į 2016/06/03 susitikimą Finansų ministerijoje buvo pakviesta 12-a asmenų:

1. Lietuvos auditorių rūmai (361 nariai fiziniai asmenys)
2. Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija (384 nariai, tame tarpe 79 juridiniai asmenys: įmonės ir profesinės buhalterių asociacijos)
3. Lietuvos apskaitos įmonių asociacija (38 nariai, juridiniai asmenys)
4. Buhalterių asociacijų aljansas (7 profesinės buhalterių asociacijos)
5. UAB Pačiolis
6. Lietuvos pramoninkų konfederacija (31 narys, juridiniai asmenys)
7. Lietuvos darbdavių konfederacija (1800 narių, juridiniai asmenys)
8. Lietuvos verslo konfederacija (121, juridiniai asmenys)
9. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba (įstaiga pavaldi Finansų ministerijai)
10. Vilniaus Universitetas
11. Vytauto Didžiojo Universitetas
12. Kauno technologijos universitetas

Pasisakiusieji už tai, kad buhalterinės apskaitos įstatymą reikia koreguoti:

1. Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija (384 nariai, tame tarpe 79 juridiniai asmenys: įmonės ir profesinės buhalterių asociacijos)
2. Buhalterių asociacijų aljansas (7 profesinės buhalterių asociacijos)
3. UAB Pačiolis
4. Lietuvos darbdavių konfederacija (1800 narių, juridiniai asmenys)
5. Lietuvos verslo konfederacija (121, juridiniai asmenys)
6. Kauno technologijos universitetas

Viso už tai kad reikia koreguoti LR Buhalterinės apskaitos įstatymą pasisakė 4-ios asociacijos vienijančios 2312 narius, dvi įstaigos.

Be to buvo padarytos apklausos, kuriose dalyvavo virš 2.7 tūkst. asmenų, kurių rezultatai yra tokie, kad daugiau nei 60 proc. pasisakė už projektą ir prieš dabartinę įstatymo redakciją.

Už tai, kad dabartinė įstatymo redakcija yra tinkama ir jos nereikėtų keisti pasisakė dvi asociacijos vienijančios 399 narius ir dvi įstaigos.

Didžioji dalis dalyvių pasisakė už tai, kad dabartinio buhalterinės apskaitos įstatymo nuostatos dėl buhalterio profesionalo yra taisytinos ir todėl pritaria projektui, kuris panaikintų neįgyvendinamas, diskriminacines ir neaišku kokiam tikslui sukurtas įstatymo nuostatas. Visų argumentai buvo skirtingi, bet buvo išsakyta mintis, kad dabartinis buhalterinės apskaitos įstatymas yra taisytinas nes neatitinka lūkesčių ir net nėra aišku ko yra siekiama.

Nepritariame Finansų ministerijos pozicijai dėl šių dalykų:

1. Nesutinkame su pirmo punkto argumentu, kad Buhalterinės apskaitos įstatyme įtvirtinta sąvoka buhalteris profesionalas yra ne reikalavimas bet galimybė. Jei sąvoka įdėta į įstatymą pagal LR teisėkūros įstatymą, tai jau yra reikalavimas. Nėra jokio pasirinkimo būti ne profesionalu ir gauti tas pačias įstatyme nustatytas teises, kurias turi buhalteriai profesionalai. Finansų ministerija iki šiol nėra pateikusi teisės aktų projektų, kuriuose būtų paaiškinta kam reikia Lietuvos ir viso pasaulio buhalterius suskirstyti į profesionalus ir neprofesionalus. Anksčiau Finansų ministerija teikė siūlymus, kurie numatė buhalteriui profesionalui suteikti teises teikti tam tikras paslaugas arba gauti išskirtines teises dėl paslaugų teikimo, kurių neturėtų kiti asmenys. Tokie žingsniai įrodo, kad įstatyme nurodyta buhalterio profesionalo sąvoka profesinę veiklą vykdantį asmenį įpareigotų būti buhalteriu profesionalu, nes kitaip jis negalės atlikti paslaugų, kurių atlikimui įstatyme bus numatytas reikalavimas būti buhalterių profesionalų sąrašuose.
2. Nesutinkame su teiginiu, kad priklausymas TBF užtikrina kokybinius reikalavimus. TBF netikrina savo nario pateiktų ataskaitų teisingumo. TBF narystė sustabdoma, tik jei yra skundas, nesumokėtas nario mokestis, ar pats narys savo ataskaitoje paminėjo kad nebeatitinka TBF reikalavimų, narys nesiekia, jog IFAC vardas ir leidiniai būtų plačiai žinomi. Narystė TBF neužtikrina kokybinių reikalavimų priežiūros. Asociacijos tvirtinimai, kad jinai atitinka IFAC narystei keliamus reikalavimus nėra tinkamas užtikrinimas. Finansų ministerija neturi jokių įstatyminių teisių patikrinti visų sąraše esančių buhalterių profesionalų asociacijų faktinį atitikimą IFAC reikalavimams ir užtikrinti, kad iš sąrašo nariai bus išbraukiami nedelsiant, kai tik šio nario asociacija yra pašalinama iš IFAC.
3. Sutinkame su teiginiu, kad tokia įstatymo redakcija įteisina buhalterių ir auditorių aukščiausią profesinį lygį dėl audito standartų ir tarptautinių apskaitos standartų žinių, kurių reikia didžiausioms Lietuvos įmonėms ar Anglijoje registruotoms įmonėms. Tačiau buhalterinės apskaitos įstatymas buvo keičiamas ne dėl užsienio ar didžiausių Lietuvos įmonių, bet dėl tų įmonių, kurių niekas neaudituoja ir kurių finansinės ir mokestinės apskaitos tinkamas tvarkymas yra labai reikšmingas šalies ekonomikai. Dabartinė įstatymo redakcija neduoda jokios naudos Lietuvai, skatina emigraciją, menkina verslo apskaitos standartų, Lietuvos teisės aktų žinias bei kitų asociacijų reikšmę ir jų rengiamus kvalifikacinius narių egzaminus.

4. Nepritariame, kad Lietuvos audito įstatymo pakeitimas, pagal kurį Auditorių rūmų nariais galės būti buhalteriai, išspręs susidariusią situaciją, nes Lietuvoje nėra nei vienos buhalterių asociacijos, kuri būtų IFAC narys. Lietuvos auditorių rūmai niekada nevienijo buhalterių. Kad Lietuvos auditorių rūmai galėtų priimti buhalterius į savo gretas kaip tikruosius narius, reikės atlikti daug veiksmų, kurie pareikalaus iš LAR-o daug resursų ir laiko (statuto keitimas, naujų tvarkų kūrimas, esamų tvarkų peržiūra, strateginiai sprendimai ką LAR-as gali duoti buhalteriams, kaip sprendžiamas buhalterių ir auditorių interesų konfliktas svarstant audito, buhalterinių paslaugų kokybės, skundų ir kt. klausimus). Tai ilgas procesas, o darbai net nėra pradėti. Be to yra kita problema: nėra jokios garantijos, kad LAR-as teiks buhalteriams tiek pat dėmesio kiek teikiama auditoriams ir buhalteriai nebus diskriminuojami. Steigiant auditorių rūmus, Buhalteriai buvo atskirti nuo auditorių dėl interesų konflikto ir dėl to, kad auditoriaus profesija yra jauna ir dar tinkamai neveikia kokybės sistema, kuri užtikrintų aukštą audito kokybę. Niekas nepasikeitė nuo to laiko. Pvz. Ūkio, Snoro bankų atvejai parodė, kad kol neįvyko bankų bankrotai, vykdoma audito kokybės priežiūra neturėjo pastabų dėl audituojančių įmonių audito ir auditorių paslaugų kokybės. Buhalterių Lietuvoje yra žymiai daugiau nei auditorių. Jei LAR-e galės nariais būti bet kas, LAR-o valdymo organų sudėtyje dominuos ne auditoriai, bet kiti nariai ir jie sieks jų interesų atstovavimo. Dėl šios priežasties nukentės audito priežiūra ir bus padaryta žala audito profesijai. Finansų ministerijos pasiūlytoje audito įstatymo projekto versijoje nėra jokių saugiklių, kurie užtikrintų išskirtines teises auditoriams, sumažintų ne auditorių (kitų narių) teises renkant LAR organus, numatytų LAR-ui prievolę atstovauti ir tenkinti naujų narių interesus lygiai taip pat kaip yra atstovaujami auditoriai, numatytų kitų narių narystės mokesčio panaudojimą tik tų kitų narių poreikių tenkinimui. Be to reikia nepamiršti, kad auditorių rūmai veikia pagal asociacijų įstatymą, kuris draudžia diskriminuoti bet kokių tikrųjų asociacijos narių teises pagal profesines žinias. Tačiau kad nesusilpninti auditoriaus profesijos, reikės diskriminacinių teisių kitiems nariams. Tokiam variantui (scenarijui) nėra pasiūlytas joks teisinis mechanizmas, kuris atitiktų Lietuvos ir ES teisėkūrą.

Pagarbiai,

LBAA direktorė Justina Urbanavičienė